

26.8x23.16	6	עמוד 10	כותרת	מעריב -	29/09/2010	24352949-8
מכון ויצמן מכון ויצמן למד - 12033						

אחד המייסדים והמנכ"ל הראשון של הוועדה לאנרגיה אטומית הלך לעולמו

מותו של מצען דאגל

חתן פרס ישראל, פרופ' ישראל דוסטובסקי, מחלוצי החוקרים של המדינה, נפטר אתמול בגיל 92 ■ הנער המבריק שבנה עבור "ההגנה" מערכת להעברת תשדורות אלחוטיות, הפך למומחה עולמי בתחומי האנרגיה הגרעינית והסולרית והתפלת מים ולנשיא מכון ויצמן למדע

מאת אלכס דודון

פרופ' ישראל דוסטובסקי, מגדולי המדענים של מדינת ישראל והר"ק קר עטור פרסים והוקרה בינלאומית, הלך אתמול לעולמו בגיל 92. שמו של דוסטובסקי, חתן פרס ישראל למדעים מדויקים לשנת 1995 קשור בהיסטוריה של המדינה מראשיתה בתחומי האנרגיה הגרעינית והסולרית והתפלת המים. הוא היה בין אלה שהציבו את ישראל על מפת המדע הבינלאומית, ותרומו נוכרת עד היום גם בנושאים שעודם בגדר סוד.

דוסטובסקי נולד באודסה שברוסיה ועלה עם משפחתו לארץ בגיל שנה באונייה המיתולוגית "רוסלן", שהייתה הראשונה שהובילה את אנשי העלייה השלישית לארץ ישראל. הוא למד בגימנסיה העברית בירושלים ועוד כנער מתנדב בארגון "ההגנה" טיפס על פסגות הרים כדי להעביר מסרים בנושאי בני-טחון באמצעות מראות מחזירות קרני אור, ואף בנה מערכת להעברת תשדורות אלחוטיות מביתו. כך הכיר אישית

את ראשי המדינה, בהם דוד בן-גוריון ומשה שרת. "הם היו מטלפנים אליי ואומרים: 'ישראל, יש לנו בעיה, אתה יכול לעשות משהו בקשר לכך?', סיפר דוסטובסקי לימים.

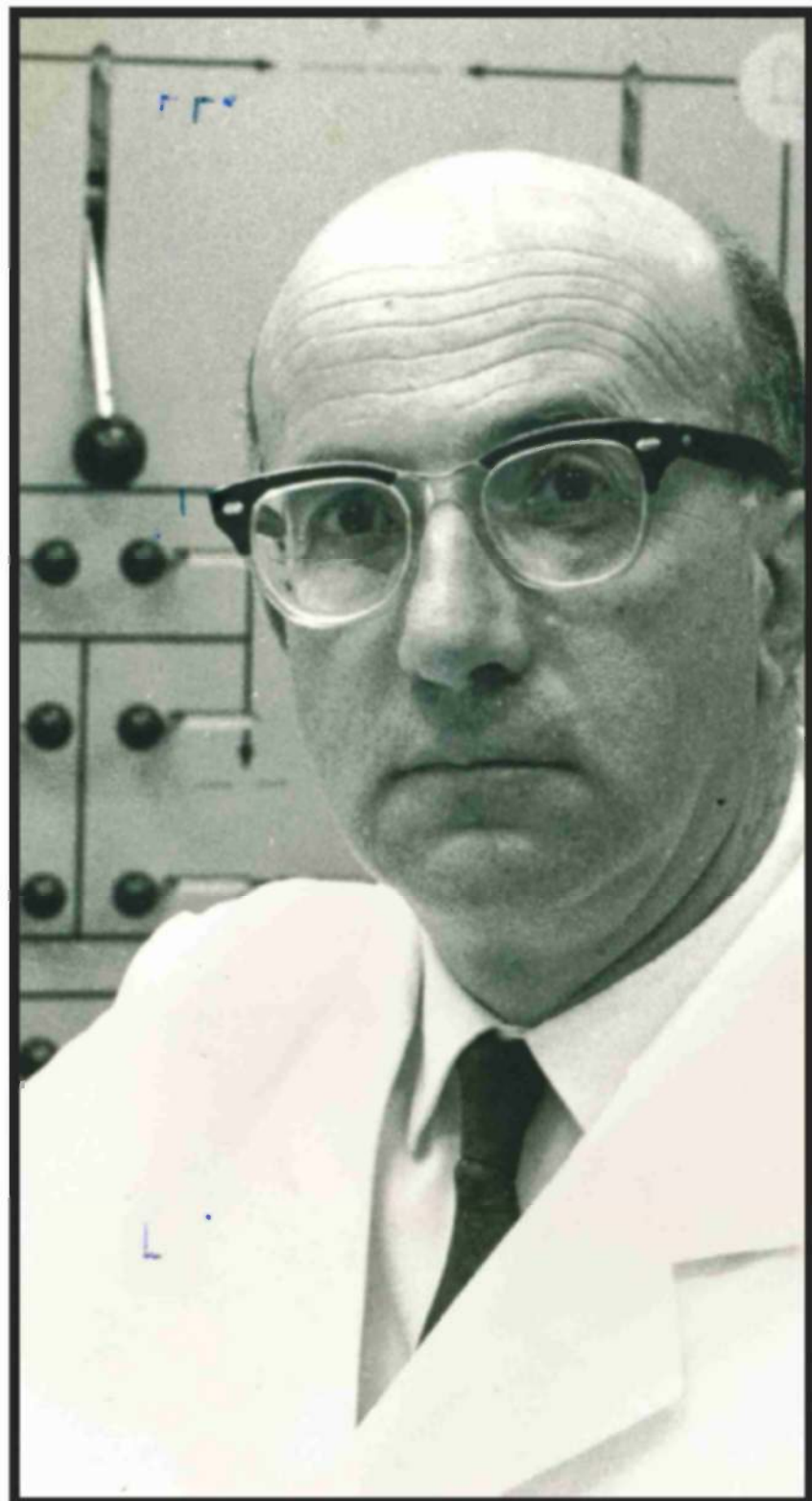
בשנות ה-20 לחייו יצא דוסטובסקי ללונדון, שם סיים את לימודי הדוקטורט בכימיה פיזיקלית. כששב לארץ, לקראת ההכרזה על הקמת המדינה, נקרא להקים את חיל המדע בצבא הצעיר צה"ל ואף עמד בו בראש "חידה ג" הסודית, שעסקה כבר אז בחקר האנרגיה הגרעינית. בהמשך דרכו היה בין מייסדי הוועדה לאנרגיה אטומית והמנכ"ל הראשון שלה, תפקיד אותו מילא במשך שש שנים.

במקביל, הקדיש דוסטובסקי חלק ניכר מזמנו למכון ויצמן למדע ברחובות, שנמנה עם מייסדיו עם קום המדינה, ואף הקים וניהל את המחלקה לחקר האזור טופים. לימים, נבחר לנשיא החמישי של המכון רב היוקרה, והוביל את חקר אנרגיית השמש (אנרגיה סולארית) לייצור חשמל. בנוסף, הוא שימש כראש המועצה הלאומית למחקר ופיתוח וראש הוועדה להתפלת מים.

"התוכנית הנועזת ביותר שלנו", סיפר באירוע שנערך לרגל יום הולדתו ה-80, "עוד בשנות השישים בשיתוף הוועדה לאנרגיה אטומית של ארצות הברית, הייתה להקים בישראל מפעל דו-שימושי ראשון בעולם להפקת חשמל, בגודל של 300 מגה וואט, אשר ישמש גם להתפלת מים. אנו היינו אמורים לספק את הידע בהתפלה, והאמריקאים – את החלק הגרעיני. באזור אשרוד נבנה מתקן ניסויני שהצליח יפה, אבל אז נסוג העולם מהרעיון של אנרגיה גרעינית".

עד לעשור האחרון ייצג דוסטובסקי את ישראל בוועדות מדע בינלאומיות מהמעלה הראשונה, לרבות בסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית של האו"ם. מנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית, ד"ר שאול חורב, אמר אתמול כי לדוסטובסקי היו "תכונות נדירות של מדען מוביל, והוא השאיר אחריו דורות של מדענים".

טקס לזכרו של דוסטובסקי יתקיים ביום שישי בתשע בבוקר, ושעה לאחר מכן ייצא מסע ההלוויה לכיוון קיבוץ מעוז חיים, שהוא היה בין מקימיו.

"השאיר אחריו דורות של מדענים". פרופ' ישראל דוסטובסקי ז"ל